

Toplumsal Yozlaşma

Toplum içerisinde değer karmaşası oluşması ve zamanla faydacılığın her şeyin önüne geçmesi de etik kurallarının uygulanmasını etkiler. Bu durumu kısaca toplumsal yozlaşma olarak adlandırıyoruz. Kişisel toplumsal düzeydeki çatışmada, toplumsal değerlerden farklı değerlere sahip kişiler toplumun değer sistemine karşı geldiklerinde etik çatışma içinde kendilerini bulurlar. Ayrıca ülkeler arasında değer farklılıklarından dolayı da etik çatışmalar ortaya çıkabilir. Bir toplumda geçerli olan etik değerler başka toplumlarda kabul görmeyebilir. Çalışmak için Almanya'ya giden Türk ailelerinin özellikle, gençleri ile yaşadıkları sorunlar buna örnek olarak verilebilir. Ahlaki olmayan olaylara tepkiyi ölçmek amacıyla bireysel bir toplum yapısı olan Amerikalı denetçiler ve geleneksel bir toplum yapısı olan Taiwanlı denetçiler ile bir araştırma yapılmıştır. Çalışmada alınan sonuç, ABD'li katılımcıların ahlaki olmayan davranışın, hukuki açıdan yaptırımlarına daha çok önem verdiklerini, Taiwanlı katılımcıların ise içinde bulunduğu grubun çıkarlarına zarar verip vermediği ve gayri ahlaki davranıştan doğabilecek zararın, faydasından fazla olup olmadığı konularına daha çok önem verdiğini göstermiştir.

Toplumsal yozlaşmanın çeşitli nedenleri vardır. Bu nedenleri şöyle sıralayabiliriz.

Kamu yapısından kaynaklanan nedenler

Ekonomik yapıdan kaynaklanan nedenler

Siyasal yapıdan kaynaklanan nedenler

Bürokratik yapıdan kaynaklanan nedenler

Toplumsal yapıdan kaynaklanana nedenler

Tarihsel nedenler

Ekonomik Yapıdan Kaynaklanan Nedenler

Bir toplumun yozlaşmasında en önemli unsurlardan biridir. Bir ülkede ekonominin kötüye gidişi toplumu ve doğal olarak fertleri etkiler. Bu etkilenme zamanla yoksullaşmayı getirebilir. Bu da eğitim başta olmak üzere birçok alanı etkiler. Fiziksel ve ruhsal anlamda sağlıklı insanlar yetişmesi güçleşeceğinden ahlaki yozlaşmanın altyapısı oluşabilir.

Siyasal Yapıdan Kaynaklanan Nedenler

Bir ülkedeki siyasal yapı da toplumsal yozlaşmada önemli bir etken olabilir. Toplumun farklı kesimlerinin siyasi alanda kendini ifade edememesi, siyasetin dar bir kesimin elinde kalarak kişisel çıkarlara alet edilmesi, siyasal kayırmacılık, rüşvet yozlaşmaya neden olabilir. Her yöneticinin tarafsız davranması ve politik yöneticilere tarafsız bilgi sunması gerekmektedir. Yöneticinin politize olması durumunda görev yaptığı kurum politik bir görünüm kazanacak, yönetici astları, yöneticiden çok politikayı araç olarak göreceklerdir. Sonunda yönetim ile politika, karşılıklı yüklenme ve ödeme çemberi içine girmiş olacak, böylece politik ilişki ve kayırma, yönetsel yeterliliğe üstün tutulacaktır.

Anayasaya göre milletvekilleri görevlerine başlarken yemin ederler ve yeminlerine uygun davranmaları beklenir. Politik mekanizmada rol alan seçmenler, politikacılar, bürokratlar, baskı ve çıkar gruplarının kişisel çıkar sağlamak amacıyla toplumda mevcut hukuki, dini, ahlaki ve kültürel normları ihlal eden davranış ve eylemlerde bulunmalarına “politik yozlaşma” denir.

POLİTİK YOZLAŞMA TÜRLERİ

Rüşvet

Zimmet

Siyasal kayırmacılık

Adam kayırmacılık

Hizmet kayırmacılığı ve satın alma

Lobicilik

Rant kollama

Kamu sırlarını sızdırma

Gönül yapma

Politik dalavere

Bürokratik Yapıdan Kaynaklanan Nedenler

Bilindiği gibi devletin vatandaşlarına sunduğu hizmetler bürokratik kurumlar aracılığıyla sağlanır. Günümüzde bazı özel kurumlar da sağladıkları hizmetlerde bürokratik yapılanmalara gitmektedir. Bu kurumlarda ki rüşvet, zimmet, adam kayırmacılık, rant kollama gibi istenmeyen davranışlar toplumdaki yozlaşmanın önemli sebeplerinden biri olabilir.

Toplumsal Yapıdan Kaynaklanan Nedenler

Bir ülkedeki ya da bölgedeki toplumsal yapı da yozlaşmaya neden olabilir. Toplum içerisindeki eşitliği zedeleyici gelenek anlayışı kişilerin kendisini ifadesini kısıtlayabilir. Bu durumun o toplumda oluşturacağı huzursuz ortam toplumda bir çatışma ve yozlaşma oluşturabilir. Toplumsal yapıda oluşan kültürel bozulma da yozlaşmayı oluşturan önemli unsurlardandır.

Tarihsel Nedenler

Toplumlarda oluşan yozlaşmanın önemli etkenlerinden biri de tarihsel nedenlerdir. Toplumların tarihsel süreç içinde yaşadığı olaylar, toplumlarda çözülme ve yozlaşma oluşturabilir. Örnek olarak, savaşların toplumlarda oluşturduğu yıkımlar ekonomik ve sosyal anlamda kötü gidişe neden olur. Bu kötü gidiş o toplumda yozlaşmanın altyapısını oluşturur.

Atatürk, gerek etkileyici kişiliği, gerekse ahlaki meziyetleri ile tüm dünyanın kalbinde taht kurmuş, eşsiz bir liderdir. Çökme arifesinde olan, enkaz haline gelmiş bir imparatorluğun, kölelik tehdidi ile karşı karşıya kaldığını sezinlemiş, milletimizi esaretten kurtarmak için büyük bir milli kurtuluş hareketi başlatmıştır.

Kaynak: Meslek Etiği, T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, Mesleki Eğitimi Ve Öğretimi Güçlendirilmesi Projesi, Syf: 16-19 Ankara, 2006.